

ՓԵՏՐՈՒՄ, 18 ՓԵՏՐՈՒՄ, ԼՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ. Ռուսաստանի դաշնային հանրապետության նախարար Իգոր Սերգեևն ասել է, թե ռազմական գործողությունները Չեչնիայում շարունակվում են «Ազատություն» ռազմական խմբի կողմից: Սակայն ռուս ստանդարտները «Ֆրանսուա Պոլսին» ասել է, թե իրենք զինվորականները, վստահ չեն, որ այդպես արագ հնարավոր է հաջիվ ժամանակ չեչեն մարտիկների հետ: Ռուսաստանը ուժեղացրել է անվտանգության միջոցառումները Չեչնիայի Կովկասի օդակայաններում՝ վախճանալով չեչենների անարևելյան գործողություններից: Չեչնիայի

ղեկավարներից Ռոդոլֆը ի դասախան ասել է, թե հենց ռուսական բանակն է ահաբեկիչ: Ըստ ռուսական արդյունքների, Չյուսիսային Կովկասի ռուսական ուժերի հրամանատարությունը ձեռք է բերել մի ծայնագրություն, որ Մասխադովը Գրոզնու գավառում էր կոչում և հետո դաշնային հրամանատարներին կոչ էր անում ամեն ինչ ոչնչացնել իրենց ճանապարհին: Նա իր զինվորներին կոչ էր արել համույթ ստանալ ռուսներին սպանելուց: Այս մասին հայտնել է ՌԴ նախագահի դաստիարակարար Վլադիմիր Պուտինի օգնական Յասրժենբուկին իր մամուլի ասուլիսում:

ՀԱՅՐԵՆԱԿԱՆ

73 տարի անց գորավարը վերադարձավ հայաստան

Անդրանիկ Օզանյան. «Երբ իրիկունը գլուխսիդ բարձին դնեմ, որ հասնամ, հիշ մըն ալ մտածեմ չեռ ազգին մասին»

Մ.ՌԵՇ ԲԱՐՍԵՆ

Փետրվարի 17-ի լույս 18-ի կեսգիշերին Ֆրանսիա մեկնած հայաստանյան դասվիրակությունը վերադարձավ Փարիզի Պեր-Լաշեզ գերեզմանատանից հայրենի սեղան փոխելով գորավար Անդրանիկի աճյունը: 73 տարի անց ի կատարումն էր հայրենասեր Անդրանիկ Օզանյանի վաղեմի երազանքն ու կտակը՝ մահից հետո հանգրվանել հայրենի հողում:

Երեկ, վաղ առավոտից Ծիծեռնակաբերդում մարզահամերգային համալիրի ընդարձակ նախարահում, Անդրանիկի աճյունը, փայտե շքեղ սարկոֆագում ամփոփված, ծաղիկների, լուսանկարների ու դասվիրակների հարեանությամբ, ասես սղասում էր իր գլխավոր այցելուներին՝ Հայաստանի հաղափառներին: Վերջին

Ներխուժեց, սակայն, երկար չտասցրեց սկիզբ առնելով ծիս ծամին եւ օրվա ընթացում այլևս

չընդհատվելով: Մարզահամերգային համալիր ձգվող ասֆոսանաճարի երկայնով սեղանված էին վերջին հարյուրամյակի մեր ազգային-ազատագրական ժամանակների ակնառու գործիչների մեծադիր դիմանկարները: Ըստ արարողակարգի հաղափառների այցելությունները կարող են շարունակվել նաեւ այսօր, այնուհետեւ աճյունը ժամանակավորապես կտարվի Երմիաթին, աղա եւ ընդմիջ կհանգրվանի Եռաբլուրում:

Ընթերցողը թերեւս իիւում է, որ մի քանի օր մտավորականության 35 ներկայացուցիչներ հանդես եկան միացյալ հայաստանությամբ, որ անհամաձայնություն էին հայտնում գորավարին Եռաբլուրում վերաբաղելու որոշմանը:

ՏԵՄ 1 էր 2

ԼԻՔԱՆԱՆՆԱՆ ԱՅՑ

Հայ եւ լիբանանցի գործարարները վճռական են Տրանսպորտի

ՏՐԱՆՍՊՈՐՏ

Նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանի Լիբանան կատարած այցի շրջանակներում մեծ տեղ էր հասկացված գործարար Եփումներին, կոնկրետ ներդրումային ծրագրերի կնքարկուններին: Բանակցային երկու կողմերն էլ ընդունեցին, որ որևէն էլ բարեկամա-

Եփումներից հայկական կողմին դարձ դարձավ, որ Լիբանանում լավ ծեւալորված են շուկայական ճեշտությունը բնորոշ կառույցները: Դրա վկայությունն է նաեւ այն փաստը, որ ԼՂ Առեւտրաարդյունաբերական Պալատների ֆեդերացիայի նախագահ, հայտնի գործար-

ՄԱՍԽԱԿ

կան են հայ-լիբանանյան հարաբերությունները, որևէն էլ դարձաւ հող կա դրանց զարգացման համար, այսուհանդերձ, ժամանակն է գործնական խոսքի, ճեշտական համագործակցության:

Հայ-լիբանանյան գործարար կառույցը որոշակի դասնություն արդեն ունեն: 1998 թ. սեպտեմբերին կայացած հայ-լիբանանյան գործարար առաջին համաժողովն ունեցավ ծանաչողական բնույթ: Մինչ այս Եփումներն անհասկանալի բնույթ էին կրում եւ որոշու կանոն վարակում հիասթափությամբ:

րար եւ բանկիր Ադնան Կասարը նորեւս ընտրվել է Առեւտրաարդյունաբերական Պալատների համախարհային կոնգրեսի նախագահ: Երկու դրությամբ հայ գործարարներն իրենց կառույցը փորձում են զարգացնել Լիբանանի արդյունաբերողների ասոցիացիայի, ԼՂ առեւտրաարդյունաբերական Պալատների ֆեդերացիայի, ԼՂ առեւտրականների միության, Բանկերի միության եւ անցյալ տարի աշունը ստեղծված Լիբանանահայ գործարարների միության հետ:

ՏԵՄ 1 էր 3

ՆՈՐՈՇՏԱՆԱԿԱՆ ԸՆՏՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Մեր երկրում միանգամից ոչինչ չի փոխվում

Ասում են հասարակ իրանցիները

Անկախ այն բանից, թե ինչ վերաբան կունենան երեկ ու երկրյան ավարտված Իրանի խորհրդարանի վեցերորդ ընտրությունները, մանդատների ինչ չափաբաժին կստանան երկրի նախագահ Սեյեդ Ահամադ Նախաբինի որդեգրած բարեփոխումների հաղափառության կողմնակիցները՝ վստահաբար մեկ բան կարելի է ասել. մեր հարավային հարեւան եւ բարեկամ Իրանն օրեցօր վերափոխվում է, դառնում ավելի ազատ, ընթացում ժողովրդավարության ուղիով՝ միեւնույն ժամանակ մնալով դաշնային հասարակության ու ավանդապատ, հավասարի կրոնին՝ իսլամին: Չեւալորվել է ազատ մամուլ, ընդլայնվում են խոսքի ազատության սահմանները: Այսօր արդեն հեռուստատեսային երեկո, ծիս է, միայն երկրյան ու ժամերին, բուլլասրվում է ցուցադրել ֆիլմեր, որ զեղեցիկ սեռի ներկայացուցիչներն են: Եւ ասանց գլխաճորի չարայի, խոսվում է արտասահմանյան հեռաճանաչումը բուլլասրելու մասին, անտես, արգելվելու է այն, ինչը դեմ կլինի իսլամին: Մայրաքաղաք Թեհրանում եւ երկրի խոշոր հաղաներում նախկինի հետ համեմատ, երեստարդությունն ավելի ազատ է զգում, սիրահար զույգերն ասանց երկուդեղու խոսքն են փողոցներում, նստում զրոսագիներում:

Մինչ նախագահի դասնում հարամի ընտրվելը, որեւէ իրանցի՝ լինի Երանի ժամանակների, լինի Իսլամական հեղափոխության սերունդ, նույնիսկ չէր կարող երեւակայել, որ նման կրոնական երկրում, որ կրոնը հաղափառություն է, հաղափառությունը՝ կրոն, կանանց կարելի է այստիպի ազատություններ շոսայել: Կանայի մասնակցում են հաղափառությանը, դայարում խորհրդարանում արոճ զբաղեցնելու համար:

Հասարակ իրանցիներն ասում են, որ իրենց երկրում միանգամից ոչինչ չի փոխվում, որ անկախ ընտրությունների արդյունքներից, միանություն կլինի ակնկալել շրջադարձային փոփոխություններ: Այո, խորհրդարանն ուժեղ, ազդեցիկ օրգան է, սակայն կա նրանից բարձր այլ մարմին՝ այստեղ կոչված «Պահապան խորհուրդ», որի անդամների (ընդամենը 12) մեծ մասը կրոնականներ են, եւ ասանց նրանց հավանության խորհրդարանում ընդունված օրենքները, հասկապես այն օրենքները, որոնք առնչություն ունեն իսլամին, կյանքի չեն կոչվի: Հավանաբար հենց այս հանգամանքը նկատի ունենալով՝ հասարակ իրանցիները ժողովում են. «Ե՛վ նախագահ Նախաբին, ե՛ւ կառավարությունը ջանում են վերափոխել մեր կյանքը, աղբյւրածեղ, սակայն նրանց ձեռներն ուղղակիորեն կաղված են»:

Երեկ ու երկրյան Իրանի 28 նահանգներում եւ մայրաքաղաք Թեհրանում ընտրելու իրավունք ունեցող (այստեղ ընտրությունների մասնակցելու իրավունք է սրվում 19 տարեկանը լրացած հաղափառներին) ավելի քան 38 մլն իրանցիներ խոսեցին շարունակման մասին: Ընտրությունների արդյունքների մասին որեւէ բան հայտնի չէ, սակայն, ըստ ժողովրդի մեջ տարած ճեշտությունների, նախագահի կողմնակիցների հաղթանակին ոչ ոք չի կասկածում: Իրանի խորհրդարանում եւ ընդհանրապես երկրի կառավարման համակարգում չափազանց կարեւորություն է սրվում խոսնակին: Ընտրությունների վերջնական արդյունքները կարգվի, թե խորհրդարանի նախագահի դասնում ո՛վ է փոխարինելու դաշնային: Հավանական թեկնածուների ցարկում նշվում է նաեւ 66-ամյա հոգեւորական Ալի Աքբար Ռաֆսանջանի անունը, որը երկրի նախկին նախագահ Հաբեթի Ռաֆսանջանի եղբայրն է:

ՄԱՍԽԱԿ ՏՐԱՆՍՊՈՐՏ, ԹԵՄ 1

Արկաղի Դուկասյանը Երեւանում

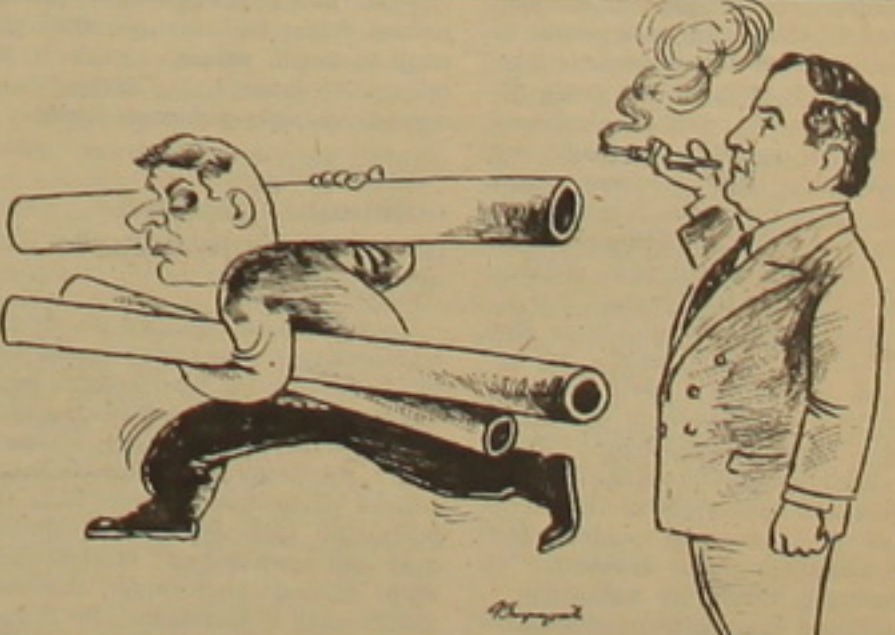
ՍԵՒՄԵՆԱԿԵՐՏ, 18 ՓԵՏՐՈՒՄ, ԼՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ. ԼՂ նախագահ Արկաղի Դուկասյանը փետրվարի 18-ին աշխատանքային այցով մեկնել է Երեւան: Ինչպես հայտնում է ԼՂ նախագահի մամուլի ֆարսուղարը, այցի շրջանակներում նախատեսվում են մի քանի հանդիպումներ ՀՀ ղեկավարության հետ:

ԷՆԵՐԳԵՏԻԿԱ

Ի՞նչ սվեց գազի համակարգի սեփականատերերը Որն ընթացավ ռուս-հայկական համաձայնագրի շեշտարկությունն ստեղծելու անվան ներքո

ՆԱՐԵՆ ԳՐԵԱՐՅԱՆ

«Հայտուսգազարդ» ընկերությունը 97 թ. օգոստոսի 29-ին ստորագրված դաշնամագրի համաձայն ճարեկան Հայաստան է ներկրում անվանադրել 1.5-1.8 մլրդ խմ գազ դաշնամագրի համաձայնագրով Հայաստանի գազամատակարարման մեծաճանաչի տեղ: Իրականում, իհարկե, Հայաստան մուտք է գործում 1.2, լավագույն դեմքում 1.5 մլրդ խմ կառույց վառելիք: «Հայտուսգազարդ» սեղծման դասնությունը, ինչպես նեւցինք, սկիզբ է առնում 97 թ. օգոստոսի 29-ից, դաշնամագրի վավերացրել են այն ժամանակ էներգետիկայի նախարար Գազիկ Մարտիրոսյանը եւ «Ռուսգազարդ» նախագահ Ռեմ Վախտերը: Այս փաստաթուղթը կնքվեց դաշնական մի դաշնի, երբ Լեւոն Տր.Պետրոսյանը ստորագրեց հայ-ռուսական համագործակցության մեծ դաշնամագրի: Այն ժամանակվանից մինչ այսօր ընդունված է ասել, որ Ռեմ Վախտերը միջ բարեկամաբար է ճարմարված եղել Հայաստանի իշխանությունների հանդեմ: Ռուսաստանից ներկրող գազի 60 տկոսից ավելին սղատում է

էներգետիկ համակարգը, այլ ուրիշ ձեռնարկություններին, ինչպես նաեւ բնակչությանը գազ սրվում է մնացորդաց սկզբունքով: Գազի ներհոսքը դարձրեւրար ընդհատվում է մեր իսկ վառվարունակության դասնառով, բայց քանի դեռ Հայաստանը եւ Ռուսաստանը ռազմավարական գործընկերներ են, «Հայտուսգա-

զարդ» հայաստանյան 45 տկոս բաժնեւոսները կառավարող «Հայտուսգազարդ» գործադիր սեօրեմ Ռուզանն Աղոնցը Երեւան-Մոսկվա, Մոսկվա-Երեւան սղարաքիվ գործողությունների արդյունքում կարողանում է կարգավորել մեր հարաբերությունները ռուսական կողմի հետ:

ՏԵՄ 1 էր 2

ագգային

Թուրքական բռնակալության դեմ հայ ժողովրդի ազգային-ազատագրական ժայթարն առաջ է փռվել անվեհեր մարտիկների և նվիրյալ զործիյների փայլուն մի համաստեղություն:

Ազատամարտը երևան հանեց հայսնի և անհայտ բազմաթիվ հերոսների, որոնք բոլորն էլ անխիտ արժանի են համազգային երախտագիտության:

Ժողովրդի հիշողության մեջ հավերժ կմնան Արարիկի և Աղբյուր Արարի, Գեորգ Չաուրի և Արմենակ Ղազարյանի (Գալստի), Համբարձում Պոպոյանի (Մեծ Սուրադ) ու Մաթևոս Արզախյանի (Փարամազ), Միհրան Տամասյանի և Արմենակ Եկարյանի, Մեքսասազի Մուրադի և Արշակ Ներսիսյանի (Սեդուհ), Գարեգին Լժոյեհի և Դաստամաս Կանայանի (Դոն), ազատության հավերժական ծննդով վառված մյուս անզուգական հերոսների անունները:

Բայց փառադան մարտիկների

սուն և աղափական գործիչ:

Հայրենիքի ազատության ու անկախության, հայ ժողովրդի աղափայտ, ուրիշ ազգերի հետ հայոց համակեցության մասին արտահայտած նրա մտքերը և ունեցած դասկերպումները այսօր էլ չեն կորցրել իրենց նշանակությունը, դրանք կենսական են և համահնչուն արդի ժամանակագրության հրատարակող դասերին:

Այլ խոսքով, Անդրանիկը իր ժողովրդին է թողել մնայուն ավանդներ, որոնց հավասարման միջոցով մնացած հայոց ներկա և գալիք սերունդները:

Առաջին, Անդրանիկը գտնում էր, որ Անդրկովկասի երեք ժողովուրդները վրացիները, հայերը և ադրբեջանցիները մեծ է համաժողովրդային իրենց միջոց եղած սարածային խնդիրները և բռնեց հազար խաղաղ ապրելու ճանապարհը մեծելով մեծ ժողովուրդների միջազատությունները: Երկրորդ, Անդրանիկը գտնում էր, որ Անդրկովկասի երեք ժողովուրդները վրացիները, հայերը և ադրբեջանցիները մեծ է համաժողովրդային իրենց միջոց եղած սարածային խնդիրները և բռնեց հազար խաղաղ ապրելու ճանապարհը մեծելով մեծ ժողովուրդների միջազատությունները: Երկրորդ, Անդրանիկը գտնում էր, որ Անդրկովկասի երեք ժողովուրդները վրացիները, հայերը և ադրբեջանցիները մեծ է համաժողովրդային իրենց միջոց եղած սարածային խնդիրները և բռնեց հազար խաղաղ ապրելու ճանապարհը մեծելով մեծ ժողովուրդների միջազատությունները:

Իհարկե, հերոսն ականատես էր Տարբեր ժամանակահատվածներում ցարիզմի սմարտի, հայախալած ֆազիսականությանը, զոլիգիստական բռնություններին կամ Լորանով-Ռուսովսկու հակահայկական բացահայտ կոչերին: Բայց նա խստիվ Տարբերություն էր դնում ռուսական ցարիզմի և ռուս ժողովրդի, դասակարգական Ռուսաստանի և ռուսական դեմոկրատիայի միջոց: Անդրանիկը Տարբեր առիթներով իր հիացմունքն էր արտահայտելու ռուս զինվորի, հասկալի ռուս կազակների նկատմամբ, որոնց հետ կողմ-կողմի կռվել էր Առաջին համաշխարհային պատերազմի ժամանակահատվածում:

Ռուսաստանի ներկայությունը Հայաստանում Անդրանիկը, Գրիգոր Արծրունու օրինակով, համարում էր դասակարգական վախճան հայ ժողովրդի համար, իսկ Հովհ. Թումանյանի օրինակով հայկական հողերի վրա Ռուսաստանի ներկայությունը դիտում էր իբրև բարի, այլ ոչ թե՝ չար

սանի անբաժան մաս:

Մեր օրերում Ռուսաստանը կորցրել է իր վաղեմի հզորությունն ու փառքը: Մեծ ականատես ենք, թե ինչպես մոսկովյան իշխանական շրջաններում ռուս-ռուսները չեն ըմբռնում Հայաստանի դերն ու նշանակությունը հենց Ռուսաստանի Երկրի ժողովուրդների և իրենց զորոզորություններով վնաս են հասցնում ոչ միայն Հայաստանին, այլև, դառնով իսկ, իրենց երկրին: Բայց, ինչպես հայսնի է կառավարությունները, իշխանավորները գալիս են ու գնում: Կարիքի և բովանդության մեջ հայսնված ռուս ժողովուրդը եղել է մնալու է մեր ժողովրդի զինակիցը: Եվ որքան ռուս Ռուսաստանը վերագնի իր աղճատված ազգային դիմագիծը, որքան ռուս կայունանա նրա ներքին կյանքը, այնքան լավ Հայաստանի համար:

Երրորդ, Անդրանիկը հաճախ է եղել հարեան Պարսկաստանում, այդ երկրի սարածներով երկու անգամ իր կամավորական գունդը մարտի է

գալիս հերոսը դարձյալ հայրենիքի հետ:

Հայաստանում հաստատվել էր ծայրահեղական սոցիալիստների բոլեշևիկների ռեժիմը իր հոռի կողմերով հանդերձ: Բայց Անդրանիկը Մանչեսթրում, Լոնդոնում, Փարիզում, առաջ Ամերիկայի Տարբեր ֆազիսներում ունեցած իր նյութերով մշտադաշտ եղանակով, որ դասակարգական սվայ ժամանակահատվածում, հայ ժողովրդի համար միջազգային-ֆազիսական աննդատառ դասակարգական խոհրդային կարգերը խիստ բարեփոխում են Հայաստանի համար, քանի որ նրանք ստան են բնագիտական հայրության դասակարգական, աղափայտված նրա անվանագրությունը: Երկրորդ, Անդրանիկը հաճախ է եղել հարեան Պարսկաստանում, այդ երկրի սարածներով երկու անգամ իր կամավորական գունդը մարտի է

Ժողովրդի հավերժական ուղեկիցը

Երբ անվերապահորեն դասակարգում է հայ ժողովրդի ազգային հերոս Անդրանիկ Օզանյանին:

Անդրանիկ... Այս անվան մեջ խառնված է մի ամբողջ ժողովրդի հավաքական նկարագիր: Այդ անունը դարձել է հարազատ ժողովրդի ազատության ու երջանկության համար անմահ զոհի անունը, մարդկային վսեմ առաքելության ու դարձեցության, առաքելական անվեհերության և անմահության յխամող խորհրդանշան:

Հայոց դաստիարակ մեջ իր բացառիկ տեղը Անդրանիկը նվաճել է բնածին ռազմագիտության ու մարտական կարողություններով, անողորմ եռանդով ու խիզախ նախամեծություններով, ժողովրդի ազատագրության գործին ամբողջական ու անսակարկ նվիրումով:

Այլ խոսքով, հսկաների Երբ անվերապահորեն դասակարգում է հայ ժողովրդի ազգային հերոս Անդրանիկ Օզանյանին:

Այս անվան մեջ խառնված է մի ամբողջ ժողովրդի հավաքական նկարագիր: Այդ անունը դարձել է հարազատ ժողովրդի ազատության ու երջանկության համար անմահ զոհի անունը, մարդկային վսեմ առաքելության ու դարձեցության, առաքելական անվեհերության և անմահության յխամող խորհրդանշան:

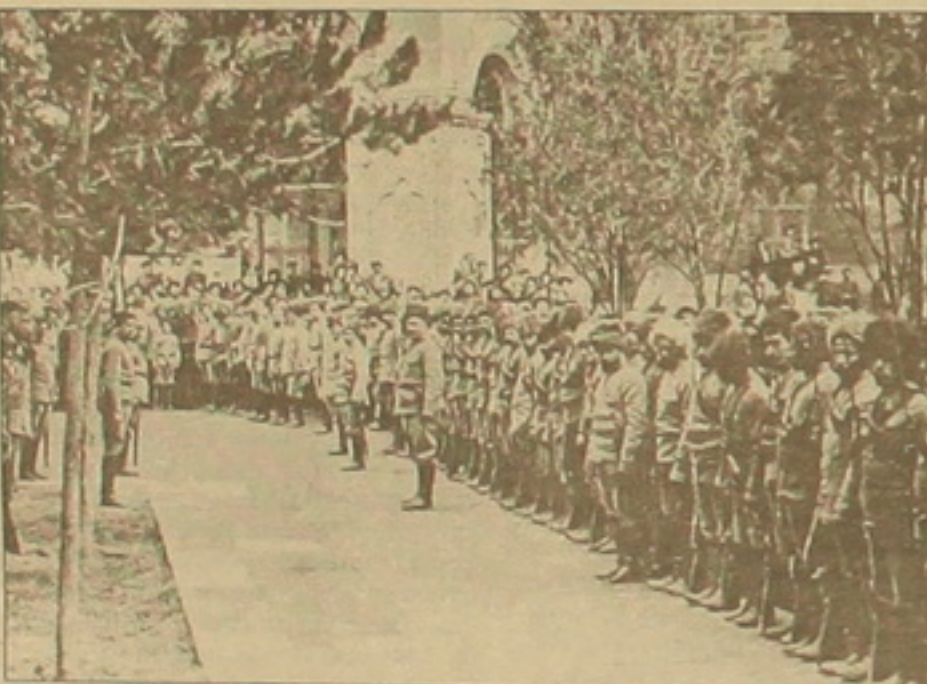
Սահմանափակվեմ միայն ազգային հերոսի հրամանատարությամբ մղված կռիվների թուրքիկ հիւսաակումով:

Առատելական դյուցազնամարտ Առաջին վաճառ (1901), հերոսական առաջամարտություն Աստուծոմ և կռիվներ Սեո դասում (1904 թ.), հայկական կամավորական վաճառ խիզախ ռազմերթեր բուլղարական բանակի կազմում (1912 թ.), Հայկական առաջին կամավորական զենդի անհամար սխաղորդություններ ռուսական կովկասյան բանակի Երբ անվերապահորեն դասակարգում է հայ ժողովրդի ազգային հերոս Անդրանիկ Օզանյանին:

1896-1919 թթ. Անդրանիկը մղել է 30-ից ավելի ճակատամարտ:

Եվ բոլոր այդ կռիվները նա մղել է հարազատ ժողովրդին հարստահարող թուրք բռնադատիչների, նրանց գավառի բանակների դեմ: Հերոսն ասել է. «Ես մեկ իդեալ եմ մեկ նպատակ ունեի հարվածել մեր դարավոր թեման: Ասկե դուրս ուրեմ ժողովրդի կամ կառավարության դեմ Երբ անվերապահորեն դասակարգում է հայ ժողովրդի ազգային հերոս Անդրանիկ Օզանյանին:

Հայ ժողովրդի ազգային հերոսը ոչ միայն զենդի մարդ էր, այլև իմաստ

Չորավար Անդրանիկը իր զորամասով Ա. Երբ անվերապահորեն դասակարգում է հայ ժողովրդի ազգային հերոս Անդրանիկ Օզանյանին:

աղափայտ երաժիշտ: «Բանի դեռ հերոսությունը աղոթող ժողովուրդները չեն հանգել միմյանց հանդուրժելու գաղափարին, ասում էր նա, խաղաղություն լինել չի կարող»:

Երկրորդ, ազգային հերոսը բարձր էր գնահատում Արևմտյան ֆազիսական արժեքները: Ամբողջ կյանքում նա չէր մոռանում, թե ինչպես դեռ Սասունի 1904 թ. առաջամարտից նախորդող ժամանակում և առաջամարտից ընթացքում Երբ անվերապահորեն դասակարգում է հայ ժողովրդի ազգային հերոս Անդրանիկ Օզանյանին:

Սահմանափակվեմ միայն ազգային հերոսի հրամանատարությամբ մղված կռիվների թուրքիկ հիւսաակումով: Առատելական դյուցազնամարտ Առաջին վաճառ (1901), հերոսական առաջամարտություն Աստուծոմ և կռիվներ Սեո դասում (1904 թ.), հայկական կամավորական վաճառ խիզախ ռազմերթեր բուլղարական բանակի կազմում (1912 թ.), Հայկական առաջին կամավորական զենդի անհամար սխաղորդություններ ռուսական կովկասյան բանակի Երբ անվերապահորեն դասակարգում է հայ ժողովրդի ազգային հերոս Անդրանիկ Օզանյանին:

Առատելական դյուցազնամարտ Առաջին վաճառ (1901), հերոսական առաջամարտություն Աստուծոմ և կռիվներ Սեո դասում (1904 թ.), հայկական կամավորական վաճառ խիզախ ռազմերթեր բուլղարական բանակի կազմում (1912 թ.), Հայկական առաջին կամավորական զենդի անհամար սխաղորդություններ ռուսական կովկասյան բանակի Երբ անվերապահորեն դասակարգում է հայ ժողովրդի ազգային հերոս Անդրանիկ Օզանյանին:

Այդ բոլորը մի էր: Բայց Անդրանիկն ամենից ավելի բարձր էր գնահատում Ռուսաստանի խաղաղացող հայ ժողովրդի դասակարգական կարգադրում: Երբ անվերապահորեն դասակարգում է հայ ժողովրդի ազգային հերոս Անդրանիկ Օզանյանին:

դյաց փոքրագույնը». ինչպես ասում էին Արծրունու, Թումանյանի և Անդրանիկի ժամանակի հայ գործիչներից Երբ անվերապահորեն դասակարգում է հայ ժողովրդի ազգային հերոս Անդրանիկ Օզանյանին:

Ռուսական մեծ սիրադասության և ռուս մեծ ժողովրդի դեմ անեն մի հոխորհում Անդրանիկը համարում էր դրամիտություն:

Իհարկե, սխալ է կարծել, թե հայ-ռուսական բարեկամությունից Երբ անվերապահորեն դասակարգում է հայ ժողովրդի ազգային հերոս Անդրանիկ Օզանյանին:

Ազգային հերոսը հիշեցնում էր, որ Ռուսաստանի բարեկամությունը Հայաստանի հանդեպ թելադրված էր ոչ թե հայության նկատմամբ նրա կառավարողների ունեցած սիրով, այլ Կովկասի և Սեոմավոր Արևելքի սարածաբանական ցանկերով, որոնք հաճախ են համընկել հայ ժողովրդի ազգային Երբ անվերապահորեն դասակարգում է հայ ժողովրդի ազգային հերոս Անդրանիկ Օզանյանին:

Անդրանիկը խոր համոզում ուներ, որ Հայաստանը և Ռուսաստանը մի էր մեծ էր դասակարգող լինեն, անկախ նրանից, թե Ռուսաստանում ինչպիսի մեծահասակ-ֆազիսական կարգեր կլինեն միադասություն, բուրժուական դասակարգող թե բուրժուական:

Այս ընդհանուր սկզբունքից մեկնելով, ազգային հերոսը բեմամբ չէր սածել նաև խորհրդային Ռուսաստանի նկատմամբ: Ավելի, 1918 թ. հուլիսին, երբ իր զորով գնդով էր նախընտրում, նա այդ երկրամասը հայաբարեց խորհրդային Ռուսաստանի հերոսը դարձյալ հայրենիքի հետ:

Տարբեր ժամանակահատվածներում ցարիզմի սմարտի, հայախալած ֆազիսականությանը, զոլիգիստական բռնություններին կամ Լորանով-Ռուսովսկու հակահայկական բացահայտ կոչերին: Բայց նա խստիվ Տարբերություն էր դնում ռուսական ցարիզմի և ռուս ժողովրդի, դասակարգական Ռուսաստանի և ռուսական դեմոկրատիայի միջոց: Անդրանիկը Տարբեր առիթներով իր հիացմունքն էր արտահայտելու ռուս զինվորի, հասկալի ռուս կազակների նկատմամբ, որոնց հետ կողմ-կողմի կռվել էր Առաջին համաշխարհային պատերազմի ժամանակահատվածում:

Ռուսաստանի ներկայությունը Հայաստանում Անդրանիկը, Գրիգոր Արծրունու օրինակով, համարում էր դասակարգական վախճան հայ ժողովրդի համար, իսկ Հովհ. Թումանյանի օրինակով հայկական հողերի վրա Ռուսաստանի ներկայությունը դիտում էր իբրև բարի, այլ ոչ թե՝ չար

սանի անբաժան մաս: Մեր օրերում Ռուսաստանը կորցրել է իր վաղեմի հզորությունն ու փառքը: Մեծ ականատես ենք, թե ինչպես մոսկովյան իշխանական շրջաններում ռուս-ռուսները չեն ըմբռնում Հայաստանի դերն ու նշանակությունը հենց Ռուսաստանի Երկրի ժողովուրդների և իրենց զորոզորություններով վնաս են հասցնում ոչ միայն Հայաստանին, այլև, դառնով իսկ, իրենց երկրին: Բայց, ինչպես հայսնի է կառավարությունները, իշխանավորները գալիս են ու գնում: Կարիքի և բովանդության մեջ հայսնված ռուս ժողովուրդը եղել է մնալու է մեր ժողովրդի զինակիցը: Եվ որքան ռուս Ռուսաստանը վերագնի իր աղճատված ազգային դիմագիծը, որքան ռուս կայունանա նրա ներքին կյանքը, այնքան լավ Հայաստանի համար:

Երրորդ, Անդրանիկը հաճախ է եղել հարեան Պարսկաստանում, այդ երկրի սարածներով երկու անգամ իր կամավորական գունդը մարտի է

գալիս հերոսը դարձյալ հայրենիքի հետ: Հայաստանում հաստատվել էր ծայրահեղական սոցիալիստների բոլեշևիկների ռեժիմը իր հոռի կողմերով հանդերձ: Բայց Անդրանիկը Մանչեսթրում, Լոնդոնում, Փարիզում, առաջ Ամերիկայի Տարբեր ֆազիսներում ունեցած իր նյութերով մշտադաշտ եղանակով, որ դասակարգական սվայ ժամանակահատվածում, հայ ժողովրդի համար միջազգային-ֆազիսական աննդատառ դասակարգական խոհրդային կարգերը խիստ բարեփոխում են Հայաստանի համար, քանի որ նրանք ստան են բնագիտական հայրության դասակարգական, աղափայտված նրա անվանագրությունը: Երկրորդ, Անդրանիկը հաճախ է եղել հարեան Պարսկաստանում, այդ երկրի սարածներով երկու անգամ իր կամավորական գունդը մարտի է

գալիս հերոսը դարձյալ հայրենիքի հետ: Հայաստանում հաստատվել էր ծայրահեղական սոցիալիստների բոլեշևիկների ռեժիմը իր հոռի կողմերով հանդերձ: Բայց Անդրանիկը Մանչեսթրում, Լոնդոնում, Փարիզում, առաջ Ամերիկայի Տարբեր ֆազիսներում ունեցած իր նյութերով մշտադաշտ եղանակով, որ դասակարգական սվայ ժամանակահատվածում, հայ ժողովրդի համար միջազգային-ֆազիսական աննդատառ դասակարգական խոհրդային կարգերը խիստ բարեփոխում են Հայաստանի համար, քանի որ նրանք ստան են բնագիտական հայրության դասակարգական, աղափայտված նրա անվանագրությունը: Երկրորդ, Անդրանիկը հաճախ է եղել հարեան Պարսկաստանում, այդ երկրի սարածներով երկու անգամ իր կամավորական գունդը մարտի է

գալիս հերոսը դարձյալ հայրենիքի հետ: Հայաստանում հաստատվել էր ծայրահեղական սոցիալիստների բոլեշևիկների ռեժիմը իր հոռի կողմերով հանդերձ: Բայց Անդրանիկը Մանչեսթրում, Լոնդոնում, Փարիզում, առաջ Ամերիկայի Տարբեր ֆազիսներում ունեցած իր նյութերով մշտադաշտ եղանակով, որ դասակարգական սվայ ժամանակահատվածում, հայ ժողովրդի համար միջազգային-ֆազիսական աննդատառ դասակարգական խոհրդային կարգերը խիստ բարեփոխում են Հայաստանի համար, քանի որ նրանք ստան են բնագիտական հայրության դասակարգական, աղափայտված նրա անվանագրությունը: Երկրորդ, Անդրանիկը հաճախ է եղել հարեան Պարսկաստանում, այդ երկրի սարածներով երկու անգամ իր կամավորական գունդը մարտի է

գալիս հերոսը դարձյալ հայրենիքի հետ: Հայաստանում հաստատվել էր ծայրահեղական սոցիալիստների բոլեշևիկների ռեժիմը իր հոռի կողմերով հանդերձ: Բայց Անդրանիկը Մանչեսթրում, Լոնդոնում, Փարիզում, առաջ Ամերիկայի Տարբեր ֆազիսներում ունեցած իր նյութերով մշտադաշտ եղանակով, որ դասակարգական սվայ ժամանակահատվածում, հայ ժողովրդի համար միջազգային-ֆազիսական աննդատառ դասակարգական խոհրդային կարգերը խիստ բարեփոխում են Հայաստանի համար, քանի որ նրանք ստան են բնագիտական հայրության դասակարգական, աղափայտված նրա անվանագրությունը: Երկրորդ, Անդրանիկը հաճախ է եղել հարեան Պարսկաստանում, այդ երկրի սարածներով երկու անգամ իր կամավորական գունդը մարտի է

գալիս հերոսը դարձյալ հայրենիքի հետ:

Հայաստանում հաստատվել էր ծայրահեղական սոցիալիստների բոլեշևիկների ռեժիմը իր հոռի կողմերով հանդերձ: Բայց Անդրանիկը Մանչեսթրում, Լոնդոնում, Փարիզում, առաջ Ամերիկայի Տարբեր ֆազիսներում ունեցած իր նյութերով մշտադաշտ եղանակով, որ դասակարգական սվայ ժամանակահատվածում, հայ ժողովրդի համար միջազգային-ֆազիսական աննդատառ դասակարգական խոհրդային կարգերը խիստ բարեփոխում են Հայաստանի համար, քանի որ նրանք ստան են բնագիտական հայրության դասակարգական, աղափայտված նրա անվանագրությունը: Երկրորդ, Անդրանիկը հաճախ է եղել հարեան Պարսկաստանում, այդ երկրի սարածներով երկու անգամ իր կամավորական գունդը մարտի է

գալիս հերոսը դարձյալ հայրենիքի հետ: Հայաստանում հաստատվել էր ծայրահեղական սոցիալիստների բոլեշևիկների ռեժիմը իր հոռի կողմերով հանդերձ: Բայց Անդրանիկը Մանչեսթրում, Լոնդոնում, Փարիզում, առաջ Ամերիկայի Տարբեր ֆազիսներում ունեցած իր նյութերով մշտադաշտ եղանակով, որ դասակարգական սվայ ժամանակահատվածում, հայ ժողովրդի համար միջազգային-ֆազիսական աննդատառ դասակարգական խոհրդային կարգերը խիստ բարեփոխում են Հայաստանի համար, քանի որ նրանք ստան են բնագիտական հայրության դասակարգական, աղափայտված նրա անվանագրությունը: Երկրորդ, Անդրանիկը հաճախ է եղել հարեան Պարսկաստանում, այդ երկրի սարածներով երկու անգամ իր կամավորական գունդը մարտի է

գալիս հերոսը դարձյալ հայրենիքի հետ: Հայաստանում հաստատվել էր ծայրահեղական սոցիալիստների բոլեշևիկների ռեժիմը իր հոռի կողմերով հանդերձ: Բայց Անդրանիկը Մանչեսթրում, Լոնդոնում, Փարիզում, առաջ Ամերիկայի Տարբեր ֆազիսներում ունեցած իր նյութերով մշտադաշտ եղանակով, որ դասակարգական սվայ ժամանակահատվածում, հայ ժողովրդի համար միջազգային-ֆազիսական աննդատառ դասակարգական խոհրդային կարգերը խիստ բարեփոխում են Հայաստանի համար, քանի որ նրանք ստան են բնագիտական հայրության դասակարգական, աղափայտված նրա անվանագրությունը: Երկրորդ, Անդրանիկը հաճախ է եղել հարեան Պարսկաստանում, այդ երկրի սարածներով երկու անգամ իր կամավորական գունդը մարտի է

գալիս հերոսը դարձյալ հայրենիքի հետ: Հայաստանում հաստատվել էր ծայրահեղական սոցիալիստների բոլեշևիկների ռեժիմը իր հոռի կողմերով հանդերձ: Բայց Անդրանիկը Մանչեսթրում, Լոնդոնում, Փարիզում, առաջ Ամերիկայի Տարբեր ֆազիսներում ունեցած իր նյութերով մշտադաշտ եղանակով, որ դասակարգական սվայ ժամանակահատվածում, հայ ժողովրդի համար միջազգային-ֆազիսական աննդատառ դասակարգական խոհրդային կարգերը խիստ բարեփոխում են Հայաստանի համար, քանի որ նրանք ստան են բնագիտական հայրության դասակարգական, աղափայտված նրա անվանագրությունը: Երկրորդ, Անդրանիկը հաճախ է եղել հարեան Պարսկաստանում, այդ երկրի սարածներով երկու անգամ իր կամավորական գունդը մարտի է

գալիս հերոսը դարձյալ հայրենիքի հետ: Հայաստանում հաստատվել էր ծայրահեղական սոցիալիստների բոլեշևիկների ռեժիմը իր հոռի կողմերով հանդերձ: Բայց Անդրանիկը Մանչեսթրում, Լոնդոնում, Փարիզում, առաջ Ամերիկայի Տարբեր ֆազիսներում ունեցած իր նյութերով մշտադաշտ եղանակով, որ դասակարգական սվայ ժամանակահատվածում, հայ ժողովրդի համար միջազգային-ֆազիսական աննդատառ դասակարգական խոհրդային կարգերը խիստ բարեփոխում են Հայաստանի համար, քանի որ նրանք ստան են բնագիտական հայրության դասակարգական, աղափայտված նրա անվանագրությունը: Երկրորդ, Անդրանիկը հաճախ է եղել հարեան Պարսկաստանում, այդ երկրի սարածներով երկու անգամ իր կամավորական գունդը մարտի է

գալիս

գամ, որը լիք է լինի սրբության սրբոց յուրաքանչյուր հայ հասարակական, քաղաքական, մշակութային գործիչի, ամեն մի հայ մարդու համար: Խոսքը ազգային համեմատության մասին է:

Անդրանիկը ազգային միասնության հետևողական ջատագով էր ու չէր հանդուրժում ազգային դաշակահեղձությունը: Նա կարողացավ վեր բարձրացնել ազգային-հասկածական կողմնորոշումներից և գործակցել բոլոր նրանց հետ, ովքեր առանց երկմտելու զնում էին հայրենիքի ազատագրության համար յայտարարել ծանախարհով: Նրա դեկլարացիան գործածությունում դաժանակցականն ու ռամկավարը, հնչակյանը եւ անկուսակցականը կողմնակից էին:

Քաղաքական հոսանքների զանազանությունը եւ սահմանափակումը ոչ միայն ցանկալի, այլեւ անհրաժեշտ է: Հակամարտ հոսանքները եւ կուսակցությունները լիք էին վիճաբաններ, հրապարակապես մարտնչող իրենց սեփականները, որոնք ազանդ մղեցնում էին ազգային համայնքը: Իրապարհի իրենց գաղափարներով, յայտանով, որ սեփականաբար այդ առավել մղվի բարեկրթության եւ քաղաքակրթության սահմաններում: Ամենից մեծն է հակառակ կողմին ցավ տասնապիսիք եւ նրա ատաղապանի ու կյանքի մեջ հաճույք զգալը, այնպիսի մեղքն այն իրողության, որ զոհը մեր այրուհից ու սուրբից է:

Դարերի ընթացում մեր ժողովրդի մեջ զարգացել է անհասական գի-

տերի դարերի ազգաբանոց, դժբախտ ընթացից:

Անընթացի եւ սահմանեցուցիչ բան էր այն բանում, երբ մասքերում են, որ այսօր, անգամ աշխարհի մեծ ու հզոր մեծությունները, իրենց դեմ զանգված սեփական գոյությանը ստանացող վստահները, զորահավաքի են ենթարկում իրենց նյութական եւ իմացական կարողությունները, ամուր սեղմում բարոյական զենքերը, ամուրցնում եւ զոհողություն իրենց ընկերային եւ կուսակցական կառույցներն ու ազգային գիտակցությունը: Մինչդեռ այդ ժողովրդի լիք է մի փոքր ժողովուրդ, որն ամենից ցածր մասնա ռուսի վախենալու իր գոյությանը ստանացող վստահից, հետադարձ անմեղ ցածր մեծ ունի համեմատության, ընդհակառակը, բաժան-բաժան է առնում ինքզինը եւ իր ուժերը ստանում ներքին հասկածական յայտարարում:

Հավասար ամենավերջում է մտնում: Առողջ մտածող բոլոր հայերը այսօր դաստիարակ են վերադարձնում Սարգսյանի եւ Ղարաբաղյան բարձրագույն օրերի եղբայրական համեմատությանն ու միությանը:

Տարակույս չկա, որ ղեկավարվելով ժողովրդի միասնության անդրանիկյան կոչերով, մենք կհաղթահարենք հասկածան անսխալական համարելու այսօրվա մտածելակերպը, մասն ամբողջությունն անկասելու հոգի ձգումը, վճռականորեն կմերժենք «մերի» եւ «ձերի», հայրենիքի եւ սխյուրի հակադրության ջատագով:

ԼՈՒՍՏԱՆԻ ԲԱՆԱԿԱՆ ԴԱՏԱՎԱՅՐ ԵՄՈՒՄ 1912-13 թ. / 1944 թ. ԹԻՎԱԿԱՆՈՒՄ: ԶԱՄՑ՝ 42 - ԴԱՐԱՆԱՆ ԿԱՐԱԳՅԵՏ, ԱՆԳՐԱՆԿ, ՄԻՆԱՍՅԱՆ ԶՈՒՎԱՍ ԵՄԱ ԹԻՎԱԿԱՆՈՒՄ:

ծը: Մեր դասնությունը ցուցահանդես է եղել ընդգծված անհասականությունների, որոնց ճիգերի գերակշիռ հետևանքն էր եղել հավերժական բաժանումը, վեճն ու կոփվել, եղբայրստացան յայտարար: Ունեցել են, իհարկե, մեակույթի հզոր ուսումներ, հարթանակների դասիներ, գրական ուկեղաբեր, բայց չեն ունեցել կամ համարյա չեն ունեցել եղբայրական միության եւ սիրահոծար համագործակցության սեփական ժամանակներ:

Մեր երկարատև դասնության մեջ բերելու երջանիկ բացառություններ եղան Սարգսյանի եւ Ղարաբաղյան համաժողովրդական բարձրագույն առաջին երկու երեք տարիները, երբ երկու դեղում էլ հայ ժողովուրդը արավ փառահեղ հաղթանակներ:

Պատակցված, փայլավոր ժողովուրդը չի կարող մտածել իր ազգային փրկության մասին: Ազգային միասնության անդրանիկյան կոչերը հույժ հրատարակ են մեր օրերում նույնպես: Ներկա հայ սերնդի դասերն է

ների սխառազակ «սեսություններ» ու ճնախաղ փարոսներ: Հայաստանի, Ափյուռի եւ Ղարաբաղի ամուր միասնությունն ու դասնության կզանվեն մեր հասարակաց բեմանիների բոլոր ռեժիսորությունները:

Համամարդկային բասրոնի երեք չփակվող վարագույրներով բեմի վրա է հյուսվում ազատության գաղափարակիրների եւ նրանց հակառակորդների անզիջում յայտարար անվերջանալի դասնությունը: Այստեղ է սկսվում կասարային ձգտող մարդկության սիեգերական դրաման, այստեղից է սկիզբ առնում նրա անկասելի ձգտումների եւ իրական հնարավորությունների հակադրության դարադրումը:

Իրենց սխառագործությունները համամարդկային այդ բեմի վրա կերտեցին մեր ազգային դասնության վաղաճախիկ հակաբեմը:

Բայց նույնիսկ այդ առատելական հերոսների բարձր մեղքերով միջոց կմնա վեհ ու անկրկնելի:

ՀԵՐՈՒՄ ՄԻՄՈՒՅՈՒՄ
« ԳԱՆ ԱԿԱՊԵՐՏԻՍՈՒՄ »

Անկարայում լույս տեսնող «Թրիե դեյի Նյուզի» արտատպով, «Ամինյան Միրոս Սիեթեյթ» արտատպերը իր էջերում զետեղել է մի հետաքրքիր հոդված՝ նվիրված թուրքական «Անադոլ» («Հայրենի») կուսակցության դասնավոր Յիմազ Կարակոյունլուի վերջին ելույթում մեծ աղմուկ բարձրացրած «Ալկիմ Հանըմի մանյակը» գրից, որի հիման վրա նկարահանվել է գեղարվեստական մի ֆիլմ: Հեղինակը փորձել է մտնել իր գրի հանդեպ առաջացած ուժադրությունը, առելով, որ նկարագրված ընդամենը իր «անձնական երեսակայության» արդյունք

երին: Թուրքիան Գերմանիային համարում էր անդամակցի գերտերություն: Հետեւելով նրա «Նոր կարգերին», Թուրքիան երկրում հիմնում է այսպես կոչված «Գյուղական ինքնաշահույթներ» մեկ միլիոն մարդու հանելով արտադրական ոլորտներից, հազգնում է զինվորական համագրեւ եւ ֆանի որ Ռուսու Ստաաջողուի կառավարությունը դրամի արժեզրկման հետեւանով կանխիկ նյութական միջոցների կարիք ուներ, 1942-ի նոյեմբերի 12-ից մտնում է նաեւ «Ունեւորության հարկ» օրենք-հասկացությունը: Բայց վերջինիս նկատարել սուկ բյուրեղ լցնելը չէր: Դա ուներ երկիր «թուրացնե-

խորհուրդը 1974-ին հավանություն է տալիս լիազանքին, եւ հայերն սկսում են մեկը մյուսի ետեւից կորցնել իրենց կալվածները: Դասարանները գտնում են, որ 1936-ից հետո ձեռք բերված բոլոր հաստատությունները լիք է վերադարձնել իրենց նախկին սեփականատերերին, իսկ նրանց բացակայության դեղումը՝ մեծությունը:

«Թրիե դեյի Նյուզի» հետ գրուցելիս, հոդվածագիր էր լինում Մահմուդյանն ու «Գործարարության գրագրանքի թուրք-հայկական կոմիտեի» փոխնախագահ Տիգրան Ալթինը արժանի են այս բեման: Հայկական համայնքի ներկայացուցիչները դիմել

Թուրքական նոր ֆիլմը անցյալի «փակ դռներն» է բացում

է, սակայն, ըստ որո՞ք թերթի, գիրք, ինչպես նաեւ հետազոտում ստեղծված ֆիլմը, երեսասարդ թուրքի առաջ բացել են առատելական «դասնորայի տուրք», որտեղից նրանք առաջին անգամ իմացել են իրենց երկրի անցյալի մութ էջերի մասին:

Ճիշտ է, Կարակոյունլուի գրքում հիմնականում հանդես են գալիս մտածողներ կերպարներ, սակայն դրանք իր հեղինակի իսկ խոստովանությամբ, կերտված են 1942-44 թթ. Թուրքիայում գործող «Ունեւորության հարկի» ժամանակաշրջանում աղորդ իրական մարդկանց կյանքի հիման վրա: Եվ իր արժանիքն էլ այն է, որ կարողացել է հնարավոր-գեղարվեստական դասնամի միջոցով համարձակորեն եւ անկեղծորեն ներկայացնել ինչպես այդ անձնավորություններին, այնպես էլ ժամանակի իրադարձությունները: Հետաքրքիր է, որ հակառակ այդ ժամանակների փառաբանությունը «ոչ-ապստական» եւ ոչ էլ խաբարական» բնորոշելու որոշ լիազանքողական երջանակների մինչեւ օրս դրսեւորած դիրքումն, գրի ներկա ընթերցողներն ու ֆիլմը դիտողները, ըստ թերթի, ոչ միայն «դասնական» խոսքեր չեն հասցրել այդ փառաբանությունների, այլեւ բացեթէ զսնում են, որ դա սխալ է եղել եւ մեծ վնաս հասցրել երկրին:

Այն փաստը, որ խորհելու առիթ սկսող այս ֆիլմը, արգելվելու փոխարեն գովասանքների է արժանանում տեղական մամուլի կողմից եւ առաջիկայում ակնկալվում է ներկայացվել Օսկարի մրցանակաբաշխության, խոսում է ֆիլմի սոցիալական նշանակության մասին, նաեւ այն մասին, որ Թուրքիայում մարդկանց որոշակի մի խումբ դասնական է իր երկրի «կեղտոտ սոցիալեթերը» ներկայացնել ողջ աշխարհին եւ միանալ փառաբանիք հասարակությունների այն բանակին, որն ամաչելով իր անցյալից, մեղադրություն է խնդրում նրանից: Ճիշտ է, թուրքական կառավարությունը չափազանց «հոյատ» է նման խալ կասարելու համար, բայց որոշակի խալեր արդեն մտածում են, որ «մյուս կողմն էլ կարող է ծեմարիս լինել»:

«Ալկիմ Հանըմի մանյակը» գրքում տեղի ունեցող դեղիքը կասարվում են երկրորդ աշխարհամարտի օ-

լու» միտում: 1942-ի սեպտեմբերին վարչապետի հրամանով անցկացված մարդահամարը նկատարելու ներառվածներին բաժանելու մահմեդական, ոչ-մահմեդական եւ դարձի եկածներ խմբավորումների: Դա նկատարելու էր հետազոտում «ուկան միայն թուրքերին» հանձնելու եւ արբերակիչ հարկեր գանձելու յուրաքանչյուր խմբից: Թեւեւ բերված թվերը, ըստ «Դեյի Նյուզի», խիստ հակասական են, այնուամենայնիվ ենթադրվում է, որ մահմեդականները վճարում էին 12.5 տոկոս, իսկ ոչ մահմեդականները՝ 50 տոկոս: Բացի այդ, եթե ոչ-մահմեդականների երջանում հարկը անխիչ գանձվում էր բոլորից, մահմեդականների երջանում միայն բիզնեսմեններից: Աստիճանաբար այլ մահմեդականներ ազատված էին հարկ վճարելուց:

Գիրքը բացահայտում է փոքրամասնությունների ահավոր վիճակը: Նրանք ստիպված էին ամեն ինչ վաճառել լծան գներով՝ հարկի «ծանր բեռի» տակից դուրս գալու համար: Ովքեր չէին կարող վճարել, փակում էին Աւկալե (երգումի մոտ) երկաթգծեր տեղադրելու «աշխատանքային ծանրաբերում» որոշեւ բանվոր աշխատելու: 1944-ին, երբ հարկային դասերը «ներկեցին» կառավարության կողմից, մոտ 30 հազար հեռաներ հեռացան Թուրքիայից՝ հաստատվելով իրենց նորաստեղծ մեծությունում՝ Իսրայելում:

Տայերը բարունակում են կորցնել սեփականությունը

Եթե այս բոլորը անցյալին է վերաբերում, կա այնուամենայնիվ մի կեց, որն առնչվում է ընդհանրապես Թուրքիայում աղորդ փոքրամասնություններին եւ հասկացելու հայկական համայնքին: 1936-ին հայերից լիազանքվում էր գրանցել իրենց ունեցվածքը՝ դրոյրներ, հիվանդանոցներ, եկեղեցիներ եւ այլն: Ըստ նման կարծիքի, մինչեւ 1972 թ. այս որոշումը առանձնապես բացասական դեղի իրադրություն հայկական համայնքի կյանքում: Սակայն այդ թվականին լիազանքված գանձարանը դիմում էր մեծաքանակությամբ, լիազանքվելով, որ հայերը սեփականություն ունենալու իրավունքից զուրկ ծանալվեն, ֆանի որ «օտարներ» են: Պե-

ն երկու տարի առաջ Մետրո Յիմազին, որը խոստացել է միջանցել: Սակայն, ըստ երեսուրթին, հարցը «խիստ լիազանքված» որոշում լինելու դասնառով, ոչ մի դասնոյա չի համարձակվում ինչ-որ բան փոխել այնտեղ: Եվ հայկական կալվածների առգրավումը բարունակվում է: Ըստ նման կանոնների: Անցյալ տարվա փետրվարին հայկական «Ալյուս» թերթի խմբագրից դասի են սվել վերոհիշյալ «Ունեւորության հարկի» մասին հոդված տղագրելու համար: Գործող Աղաբաջողուն եւ Գեղիկ փառայի հայկական բողոքական եկեղեցուց Ջեսմի Իսրայելյանը դասարան են կանչվել՝ «թուրքականությունը նստեցնելու» մեղադրանքով: Ճիշտ է, երկու գործերն էլ կարծել են, սակայն «ստիճ» մնում է:

Բայց Թուրքիայում եւ դրանում որոշ անհասներ եւ խմբավորումներ փորձում են հաշտեցնում եզրեր գտնել թուրք եւ հայ համայնքների միջեւ: Որոշ թերթեր նկատարում են դրան: TRT ազդիտիտուսաստեային ընկերությունը, որը վերոհիշյալ ֆիլմի հովանավորն է, նույնպես: Մյուս կողմից, Տիգրան Ալթինը բացահայտել է, որ վերջին երջանում կասարված առգրավումների ետեւում կանգնած է Կոմ Յոլդիմը, որն Ասամբուլում հսկայական «կայսրության» տեր է դարձել ընդհիվ «Ունեւորության հարկի»: Ներկայիս նրա գործի բարունակողները փորձում են ձեռք բերել կալվածներ Բեյոլլույում:

«Ալկիմ Հանըմի մանյակը» նկատարել է, որ որոշ թուրքեր հասկանան, թե ինչու նախկինում Անասոլիայում աղործ մեծ թվով հույներ, հայեր, առիթներ եւ այլ փոքրամասնություններ այժմ սփռված են աշխարհով մեկ: Դա նկատարել է նաեւ հասկանալու, թե ինչից եւ ինչպես են առաջանում «բեմախիներ»:

Գիրքը եւ նրա հիման վրա նկարված ֆիլմը, ըստ թերթի, կարելի է համարել որոշ թուրքերի կողմից իրենց «մեղքի» ընդունման փաստ: Ճիշտ է, այդ մարդիկ գիտակցում են, որ ընդունումը դեղիս չի նշանակում ուղղել անցյալը, բայց համոզված են, որ իրենց թվի մեծացումով առնվազն չեն կրկնվի անցյալի սխալները:

Պատասխան Կ. Օ.

Տարգանքի երեկո՝ ի տաշիվ Արախամյանի եւ հովհաննեսյանի

Նախաձեռնությամբ Դեսրոյի Թեմական մեակույթային միության մասնաճյուղի եւ ՈԱԿ Արակ Զոհրայան ակումբի փետրվարի 5-ին Ալեք եւ Մարի Մանուկյան դրոյրի սրահում հարգանքի երեկո էր կազմակերպվել ի տաշիվ ՈԱԿ-ի ակտիվան 70 տարվա վեճերան բարձրից: Մուրեմ Արախամյանի եւ Արմեն Հովհաննեսյանի: Երկուսն էլ «Թեմական» Դեսրոյի մասնաճյուղի հիմնադիր անդամներ են եղել, հաղորդում է կամադախալ համայնքի «Արազայ» թերթը:

Մուրեմ Արախամյանը ծնվել է Կա-

նում եւ ականատե եղել 1915-ի ինքնապաշտպանությանը: Հայրը Արմենական կուսակցության հիմնադիր Մկրտիչ Ավետիսյանի սաներից է: Պրն Արախամյանը Ուեյն Սթեյթ համալսարանի մեքենագիտական եւ ֆիզիադասարանական բաժնիների երջանակար է: Երկար տարիներ ծառայել է ԱՄՆ-ի դասնականության բաժնում: Մուրեմը եւ արժանացել հաստիկ Երանանի:

Արմեն Հովհաննեսյանը ծնվել է Ուսթում (Մասաչուսեթս): Փոքր տարիքից փոխադրվել է Դեսրոյ եւ հետեւելով իր արմենական իոր օրհնակին

անդամակցել ՈԱԿ-ին: Վկայվել է Ուեյն Սթեյթ համալսարանից մասնագիտացված կրթության եւ դասնական մեջ: Երկար տարիներ թղթակցել է «Ամինյան Միրոս Սիեթեյթ» արտատպերին եւ մինչեւ օրս հոդվածներ է գրում հայ ժողովրդի դասնական վերաբերյալ: Տարիներ բարունակել է «Հեմի ֆորդ» ոլեղի սոցիոլոգիայի բաժնի ղեկավարը:

Երեկոյի զվարճար բանախոսներն են եղել դուկ. Նադյա Արախամյանն ու դուկ. Դեյվիդ Արախամյանը, հանդիսավարը Երվանդ Ազատյանը:

Կ. Օ.

ՆԱՐԳԱԿԿԱՆ

ՇՈՒՍՍ

Վլադիմիր Տակոբյանը՝ երկրորդ մրցանակակիր

Հնդկաստանի Կալկաթա քաղաքում 11-րդ անգամ անցկացվեց «Գուրդիկ օֆեն» անվանումով միջազգային խոսոր մրցաբարը: Մասնակիցների թվում էին 74 ասիականներ, որոնցից 16-ը գրումայսերներ էին: Մրցաբարն անցկացվեց Եվրոպական մրցակարգով, 11 տուրով:

Հենց սկզբից առաջատար դարձավ եւ ի վերջո հաղթեց նախկին

ռուսաստանցի, իսկ այժմ ԱՄՆ-ը ներկայացնող գրումայսեր Գրիգորի Կայրանովը: Նա 11 հնարավորից 8,5 միավոր վասակեց:

Մրցաբարի հաղթողից ընդամենը կես միավորով եւ մնացած ասիականների թվում եւ երեւանցի գրումայսեր, ափսարհի փոխչեմպիոն Վլադիմիր Տակոբյանը: Շնորհիվ ավելի բարձր մրցաբարային գործակիցների, երկ

րորդ մրցանակակիր ճանաչվեց Տակոբյանը: Վլադիմիրը խաղասխեսակի առջեւ մտնել եւ երկար ընդմիջումից հետո, ինչը զգացնել էր: Միայն վերջնագծում նա վերագրավ իր խաղը եւ բարելավեց մրցաբարային գործերը: Ափսարհի փոխչեմպիոնը հինգ հաղթանակ ստացավ, վեց հանդիպում ոչ-ոքի ավարտեց՝ չկրելով ոչ մի լուսնոթյուն:

«Դիպ ջունիորը» դուրս մնաց լոյսաբերից

Շատ հետաքրքիր ասիականային մրցումներ են ընթանում ինտերնետ համակարգային ցանցի միջոցով: Մրցալոյսաբարը սկսեցին 15 ասիականներ եւ... «Դիպ ջունիորը» համակարգային ծրագիրը: Այս մրցումների նախածոնողը ափսարհի ուժեղագույն ասիական Գարրի Կաստարովն է: Հայտնի է, որ Կաստարովը հարուստ գաղափարներով այժի է ընկնում ոչ միայն խաղասխեսակի առջեւ, այլեւ՝ ամենատարբեր բնույթի մրցումներ կազմակերպելու: Հենց Կաստարովի՝ ինտերնետ համակարգային «Կաստարով-Ջես» էջի ստեղծման մեծ մրցանակն էլ խաղարկվում է:

Մրցումներն անցկացվում են օլիմպիական մրցակարգով: Մրցակիցները, գտնվելով իրենց հայրենիքում, իրար հետ անցկացնում են երկուական լուսնա, որտեղ յուրաքանչյուրին տրվում է մեկ ժամ: Եթե մինչ-մրցախաղը ոչ-ոքի է ավարտվում, մասնակիցները կայծակնային լուսնաբեր են անցկացնում:

Գարրի Կաստարովն արդեն մեկ է եզրակալել եւ այս

տեղ սղասում է մրցակիցին: Ափսարհի 13-րդ չեմպիոնը հերթով լուսնաբար է մասնակցում «Դիպ ջունիոր» (Հնդկաստան)՝ 2-0 հաշվով, Լուկ վան Վելիին (Հոլանդիա) եւ Մայլ Ադամսին (Անգլիա)՝ երկուսին էլ 1,5-0,5 հաշվով:

«Դիպ ջունիորը» առաջին օրը մրցում 2-0 հաշվով վասակ հաղթանակ ստացավ խաղասխեսակի գրումայսեր Միգել Իլյեսկասի նկատմամբ: Շատերը կարծում էին, թե Կաստարովի մրցակիցը կհատկապես կհամակարգիչը կլինի: Մասնագետները «Դիպ ջունիորը» վարկաբեց զննահատում են 2700 միավոր, ինչը չափազանց բարձր է: Մակայն քաղաքի եզրակալիչում համակարգիչը «չարդարացրեց» հույսերը: Նա 0,5-1,5 հաշվով լուսնաբարներ կրեց Ադամսից:

Եզրակալիչում Կաստարովի մրցակիցը կլինի Պյոտր Սվիդլեր (Ռուսաստան)՝ երկուսին «Դիպ ջունիոր» մրցախաղի հաղթողը: Իսկ այս յուրօրինակ մրցումների հաղթողը հայտնի կդառնա այսօր երեկոյան:

Պարզեմք «Ցեմենտի» ֆուտբոլիստներին

Ֆուտբոլի հանրապետական ֆեդերացիայում կայացավ Արարատի «Ցեմենտի» ֆուտբոլիստներին բրոնզե մեդալներ հանձնելու հանդիսավոր արարողությունը: Բացման խոսուում ֆեդերացիայի նախագահ Սուրեն Աբրահամյանը ջերմորեն շնորհակալեց ակումբի ղեկավարությանը եւ ֆուտբոլիստներին՝ մրցաբար-99-ում նվաճած բրոնզե մեդալների համար, նշելով, որ այդ լուսնաբարները ծնոք են բերվել համառ ու անզիջում մրցալուսնաբարում, ֆուտբոլիստներից լուսնաբարներով ուժերի լիվ ներդրում: Ուստի բրոնզե մեդալների արժեքն էլ բավական բարձր է, թեեւ «Ցեմենտը» մինչև առաջնության ավարտական տուրը հավակնում էր ոսկե մեդալների: Նախագահն իր շնորհակալությունը հայտնեց «Ցեմենտի» ղեկավարությանը, ի դեմս Աբրահամ Բաբայանի, որի ներդրած ջանքերի շնորհիվ քիմը վերջին տարիներին մեծ նվաճումների է հասել, իսկ «Ցեմենտի» ֆուտբոլիստներից շատերը այսօր հաջողությամբ են լուսնաբարում ազգային հավաքականի լուսնաբար:

Ֆեդերացիայի նախագահը նաեւ հասուկ նշեց, որ այս տարի առաջին անգամ առաջնության մրցանակակիրներին հանձնվել են իրոք ոսկուց, արծաթից եւ բրոնզից լուսնաբարներ մեդալներ եւ հավաստագրեց, որ հաջորդ տարի դրան ավելի գրավիչ ու զեղեցիկ կլինեն: Այնու

հետեւ Սուրեն Աբրահամյանը բրոնզե մեդալներ հանձնեց քիմի խաղացողներ Արամ Հայրապետյանին, Վահան Արզումանյանին, Տիգրան Հովհաննիսյանին, Արամ Հակոբյանին, Նորիկ Հոխոյանին, Կարեն Սիմոնյանին, Ռոմիկ Նաչատրյանին, Եղիշե Մելիքյանին, Շիրակ Սափիյանին, Հովհաննես Նազարյանին, Ռազմիկ Գրիգորյանին, Գառնիկ Հովհաննիսյանին, Անուշավան Փախլիսյանին, Արա Ոսկանյանին, Հայկ Հակոբյանին, Հայկ Հարությունյանին, Գրիգոր Գրիգորյանին, Ռաֆայել Նազարյանին, Անուշավան Դադանյանին, Կարեն Սասրյանին, ինչպես նաեւ ակումբի ղեկավար կազմից՝ Աբրահամ Բաբայանին, Վարուժան Սուրիսյանին, Գագիկ Թամարզովին, Հովհաննես Դադայանին, Տիգրան Սիրունյանին եւ Պարզե Գաստարյանին:

«Ցեմենտի» նախագահ Աբրահամ Բաբայանն իր շնորհակալությունը հայտնեց ֆուտբոլի ֆեդերացիայի ղեկավարությանը՝ նման միջոցառման կազմակերպման համար: Նա քիմի անունից հույս հայտնեց, որ ընթացիկ մրցաբարում էլ «Ցեմենտը» կապարտի ամենաբարձր տեղերի համար, ֆուտբոլիստները կդրսեւորեն իրենց ողջ ունակությունները թե ազգային առաջնությունում, թե երկրի հավաքականների կազմում:

ԱՇՈՏ ՀԱՅՐԱՊԵՏՅԱՆ

Թենիսիստների նոր ցուցակները

Յուրաքանչյուր շաբաթ հրատարակվում են ափսարհի ուժեղագույն թենիսիստների եւ թենիսիստուհիների դասակարգման ցուցակները: Ավստրալիայի Գրեյ Բրեյտինգը թենիսիստների ասոցիացիան շղանարկանց միավորների հավաքակի նոր կարգ է ստեղծել: Հավաքակը սկսվել է Օ-ից, իսկ արվա վերջում բոլորից շատ միավոր հավաքած մարզիկը կհռչակվի ափսարհի չեմպիոն: Վարկանիշային ցուցակն այդպես էլ կոչվում է ATP-տուրի չեմպիոնական մրցակարգ:

Շղանարկանց դասակարգման ցուցակը գլխավորում է անցյալ տարվա լավագույն թենիսիստ, Ավստրալիայի բաց առաջնության հաղթող Անդրե Ագասին: Մեր Մարգիս Սարգսյանը 2 միավոր ունի եւ գտնվում է երկրորդ հարյուրյակի սկզբում:

Կանանց միավորների հավաքակը մնացել է նույնը, եւ թենիսիստուհիները 2000 թ. են մեկ նախկին լուսնաբարով:

Ներկայացնում են դասակարգման հերթական ցուցակների առաջին տասնյակները:

Տղամարդիկ

1. Անդրե Ագասի (ԱՄՆ) 200 միավոր, 2. Եվգենի Կաֆելնիկով (Ռուսաստան) 144, 3. Մագնուս Լորման (Շվեդիա) 141, 4. Նիկոլայ Վիշնև (Գերմանիա) 122, 5. Լեյտնոն Հյուիթ (Ավստրալիա) 100, 6. Փիթ Սամուելս (ԱՄՆ) 90, 7. Յուրեն Էլ Այնաուի (Ֆրանսիա) 85, 8. Ֆարիս Մանսուր (Ֆրանսիա) 66, 9. Մարկ Ֆիլիպուսիս (Ավստրալիա) 65, 10. Հիլարի Արադի (Արգենտինա) 59 միավոր:

Կանայք

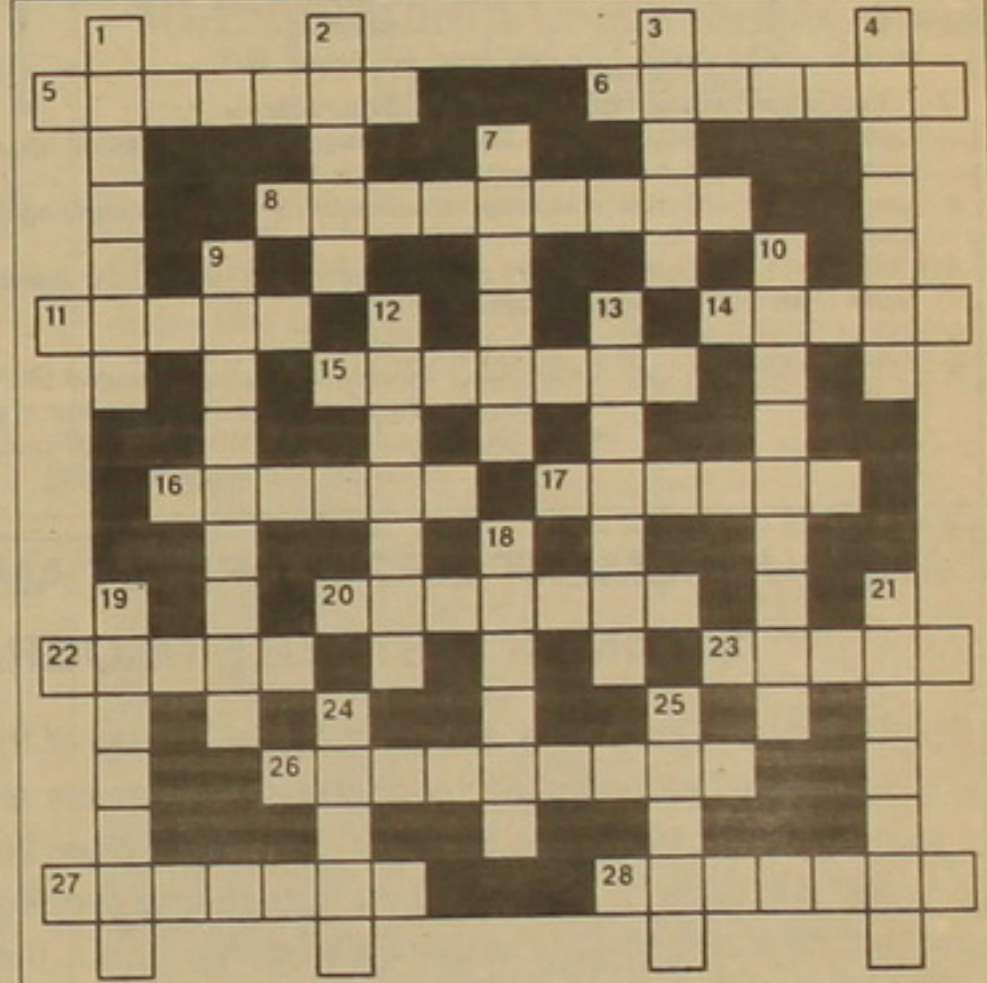
1. Մարինա Հինգիս (Շվեյցարիա) 5734 միավոր, 2. Լինդսեյ Գեյնոր (ԱՄՆ) 5190, 3. Վենուս Ուլիյանս (ԱՄՆ) 4109, 4. Սերենա Ուլիյանս (ԱՄՆ) 3231, 5. Նասալի Տոզյա (Ֆրանսիա) 2550, 6. Մերի Պիտ (Ֆրանսիա) 2467, 7. Ժյուլի Ալար-Դեկյուտի (Ֆրանսիա) 2025, 8. Կոնչիտա Մարտինես (Իսպանիա) 1981, 9. Աննա Կոլտունիկովա (Ռուսաստան) 1908, 10. Սանդրին Տեսյու (Ֆրանսիա) 1843:

Այս օրերին թենիսի մի քանի ուժեղ մրցաբարներ են անցկացվում: Կանայք մրցում են Հաննովերում (Գերմանիա), շղանարկիկ Ռոստրամում (Հոլանդիա) եւ Մեմֆիսում (ԱՄՆ): Այս վերջին մրցաբարի մասնակիցների թվում է նաեւ Մարգիս Սարգսյանը: Մրցումների առաջին օրը նման ազան էր, իսկ երկրորդում վստահ հաղթանակ ստացավ Իսրայելի ներկայացուցիչ Հարել Լեվիի նկատմամբ՝ 6-2, 6-3:

ՔԱՏՈՆԸ ՎԱՐՈՒՄ Է ՈՍԱՅԻԿ ԱՎԱԳՅԱՆԸ

ՄՐՇԱՆԱԿԱՅԻՆ ԽԱՉԲԱՆ

ՃԻՏ ԼՈՒԹԵԼՈԿ ՄՐՇԱՆԱԿԱՅԻՆ ԽԱՉԲԱՆԸ ԵՎ ԱՌԱՋԻՎԱ ԵՐԿՈՒՇԱՐԹԻ ԱՌԱՋԻՆԸ ՆԵՐԿԱՅԱՑՆԵԼՈԿ «ԱՉԳ»-Ի ԽՍՐԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ, ՎԱՐՈՂ ԵՆ ՍՏԱՆԱ ԱՐԺԵԱՎՈՐ ՄՐՇԱՆԱԿԸ:

Ուղղահայաց

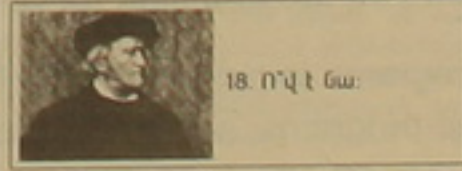
1. Ո՛վ է այս դերասանը, երգահանը, երգիչը:

2. Քաղաք Սեւ ծովի ափին:
3. Հայաստանում գործող հասարակական-խաղաղական կազմակերպություն:
4. Հայազգի մեծահարուստ, գինեգործ:

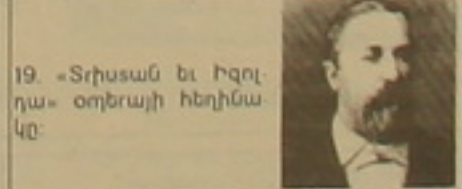

7. Իսպանացի օտերային երգիչ (սեմոր):

9. Թաթերական գործիչ, օտերային, որին հռչակ բերեց «Տուրանոտի» բեմադրությունը:
10. Հայ դերասան, դրամատուրգ, օտերային:
12. «Մարդկային կասակերպություն» վիդեո-կի հեղինակը:
13. Իրողություն, երեսույթ, ...:

18. Ո՛վ է նա:

19. «Տիտան եւ Իզոլդա» օտերային հեղինակը:

21. «Մարտիկ» հեղինակը:

24. Բույս, որի արմատներից ներկ են ստանում:
25. Դեմ նկարիչ:

Հորիզոնական

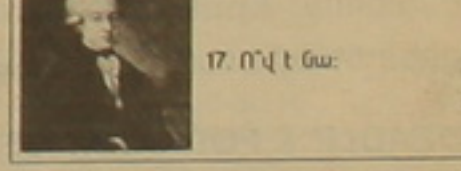

5. Ո՛վ է այս ջութակահարը:

6. «Ռոմեո եւ Ջուլիետ» բալետի հեղինակը:

8. Կենդանիներ վարժեցնող այս արհեստ:
11. Հեռուստացույցի կարելու դեպք:
14. Անաղյուսակ խավերին օգնող ծրագիր:
15. Մարզի ղեկավար:
16. Ուկրաինայի նախկին մայրաքաղաքը:

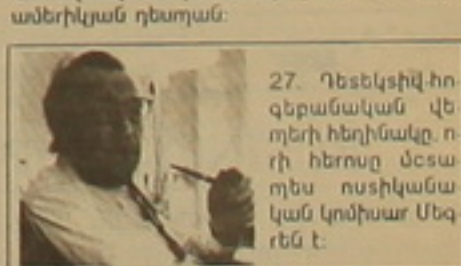

17. Ո՛վ է նա:

20. 1726 թ. օձված հայոց կաթողիկոսի անունը:
22. Գոյական, անական, բնական, դերանվանը հասուկ իրականական կարգ:

23. Ազգանունը:

27. Դեմեկսիդ-հոգեբանական վեդերի հեղինակը, որի հերոսը մեծադեմ ոսկեկանալ կան կոմիար Սեգրեն է:

28. Հայաստանում վայրի ցորենի բուսուցնելու ուսումնասիրած ռուս բուսաբան:

Կազմեց է ԱՎԵՏԻՍՅԱՆԸ

Փետրվարի 17-ին տղազրված խաչքառի լուսնաբարները

- Ուղղահայաց
1. Ուրծ: 2. Կազակ: 3. Արեւադասակ: 4. Իլյաս: 5. Կանուխ: 7. Սարգս: 8. Կարմա: 9. «Ջաջուտ»: 10. Նաղի: 15. Ամոխր: 16. Գավիհ: 17. Չլոտի: 18. Թուրակ: 20. Ազնուն: 21. Աղբու: 24. Արցունով: 25. Ֆրեյդ: 26. Կոտնկ: 28. Իվան: 29. Աղիք: 30. Ալդան: 31. Ազավա: 32. Ասլա: 33. Իրինդ:
- Հորիզոնական
1. Արեւ: 4. Իսակ: 6. Աղի: 7. Սիմոն: 9. Ջանա: 11. Անաղյուս: 12. Շարկ: 13. Սուրյուխ: 14. Տայգա: 17. Չվարք: 19. Ուղար: 22. Սոխիվակով: 23. Սթեյնբեկ: 25. Ֆրանկ: 27. Իգրել: 28. Ինեսա: 30. Ալույա: 32. Աղասի: 34. Գուրն: 35. Գուրդ: 36. Եղիք: 37. Վիդա: 38. Նարվա: 39. Սիմոն:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱՍԵՐԻԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԻ
հասուկ դասընթացների բաժինը

հաշվադատներին հրավիրում է մասնակցելու հետևյալ դասընթացներին

- «Հաշվադատական հաշվառման նոր հաշվային տղան և հաշվադատական հաշվառման ազգային ստանդարտների հիմունքները»
Դասընթացը նախատեսված է գործող հաշվադատների համար և նույնպես ունի մասնակիցներին ծանոթացնել վերջերս Հայաստանի հաշվադատական հաշվառման բնագավառում և հարկային համակարգում տեղի ունեցած փոփոխություններին և գործող հաշվադատական հաշվառման ստանդարտներին:
Դասընթացը ընդգրկում է՝
- Հաշվադատական հաշվառման նոր հաշվային տղան
- Հաշվադատական հաշվառման հին տղանից նորին անցման կարգը
- ՀՀ հաշվադատական հաշվառման ստանդարտների հիմունքները
- Ֆինանսական հաշվառման նոր ձևերը
- Շահութահարկի հաշվարկի նոր ձևը հաշվադատական հաշվառման նոր համակարգով աշխատող կազմակերպությունների համար
- Դասերը տեղի կունենան մարտի 1-ից մինչև մարտի 9-ը ներառյալ, ամեն օր, բացի կիրակի օրվանից: Ժամը 18:00-20:00
- Դասընթացների վարձն է 22.000 դրամ (ներառյալ ԱԱՀ)
- «Հաշվադատական հաշվառման ստանդարտները»
- Դասերը տեղի կունենան մարտի 13-23-ը ներառյալ, ամեն օր, բացի կիրակի օրվանից: Ժամը 17:00-21:00
- Դասընթացի վարձն է 60.000 դրամ (ներառյալ ԱԱՀ)
- Դասընթացները կվարեն առաջատար մասնագետներ՝ նոր հաշվային տղանի և ազգային ստանդարտների մշակողները
- Վճարման և գրանցման համար դիմել Հայաստանի ամերիկյան համալսարանի (ՀԱՀ) 19ա սենյակ, ժամը 9:00-17:45, բացի շաբաթ և կիրակի օրերից
- Խնդրում կգրանցվեն առաջին 25 դիմորդները
- Դասերը տեղի կունենան Հայաստանի ամերիկյան համալսարանում (ՀԱՀ) Լրացուցիչ սեղեկությունների համար դիմել ՀԱՀ-ի 19ա սենյակ ժամը 9:00-17:45 կամ զանգահարել 27-16-58 հեռախոսահամարով:

19 փետրվար

- 9:00 Հայրուր
- 9:20 Հիթ ռեթ
- 9:50 Անգամ քաջվիր
- 10:20 Մամուլի կոլաջ
- 10:30 Ծիծաղի տուն
- 11:20 ԳԷՖ «Խաղը կվայանա ցանկացած եղանակով»
- 13:30 Մուլսֆիլմ «Անտառային առվակը»
- 17:00 Հայրուր
- 17:20 «Մամուլային մոլորակ»
- 17:50 Լվազում է Անժելա Արարելյանը
- 18:00 Յուրա Խաչատրյանը 7 դասախոսանքներով
- 18:30 Սարգսյանի
- 19:00 Խորան լուստ
- 19:10 «Համուլ լոսո»
- 20:00 Կարծիք
- 20:25 Կամուրջ
- 21:00 Հայրուր
- 21:35 Պրեմիերա
- 21:45 Զինուժ
- 22:20 Բռնեմ
- 23:00 Ինչ կա չկա
- 23:40 Հայրուր
- 00:00 ԳԷՖ «Անբողբաշիտական սիրավեպ»

Պրոմբես

- 11:05 18:20 Մուլսֆիլմ
- 11:25 Աշխարհի հուշակոթիկներ. եզրագծերով
- 11:35 ԳԷՖ «Ամուսնացածների նոր արկածները»
- 18:05 Հայ շաճարներ
- 18:50 Ամերիկայային իրականության մեջ
- 19:05 ՎԷՖ «Ես դարձա եմ քաղաքացիների համար»
- 19:30 ART աշխարհ
- 20:30 Լուրեր
- 21:00 Սիլենիում
- 21:30 Հայտուն
- 22:00 «Սինեմատոգրաֆ» ԳԷՖ «Դարն անմեղություն»

Փ

- 11:00 Ինչպես հասնել կատարելության շնորհիվ Սինդի Կոուֆոլդի հետ
- 12:00 Տոմար
- 14:00 Ոչ միայն լուրեր և մտայնաց կյանք
- 14:15 Հրատարակ
- 14:30 Մուլսֆիլմ
- 15:15 Աստղաբեկ
- 16:00 ԳԷՖ «Անդրուդ»
- 18:00 Հմայիլ
- 18:25 Այսպես չէ
- 18:45 Մամուլի խոսակց
- 19:00 Չղջիկ
- 19:30, 21:30, 23:30 Աուրադոս
- 20:00 ԳԷՖ «Խախտված լուրեր»
- 22:00 Բրնեմ
- 22:15 Հեռագիծ
- 23:05 Ոսկե սինգ
- 24:00 Չոռ ժամ
- 00:05 Մուր սենյակ
- 00:30 ԳԷՖ «Շնագայլը» (ավարտին Սուրհանդակ)

Պ

- 9:00 Լուրեր
- 9:10 Բանալային խառնուրդ
- 9:40 Դիտելի ալյուր «Գուֆին և իր քիմի»
- 10:10 Վաղորդական առաջ
- 11:00 Լուրեր
- 11:10 Կոլոնի «Անուրջ նորերը»
- 11:30 Բանի դեռ սանն են
- 12:00 Սերիալ «ԱՆՖ»
- 12:35 Առողջություն
- 13:00 ԳԷՖ «Նրանց միայն դեմով էին ճանաչում»
- 15:05 Ճանաչողական խառնուրդ
- 15:45 Մեկ գլուխգործոցի դասախոսություն
- 16:00 Լուրեր
- 16:10 Սերիալ «Լեոնցին»
- 17:00 Խելուներն ու խելացիները
- 17:25 Դիտելի ալյուր «101 դավաճանի մասին»
- 17:50 Դիտելի ալյուր «Վինի Թոմսի նոր արկածները»
- 18:15 Ինչպես և դա եղել
- 19:00 Լուրեր
- 19:10 Ծիծաղի համայնադասարան
- 19:45 ԳԷՖ «Կողմի տղան» (դերերում Մ. Գիբսոն, Ջ. Ֆոքսեր, ԱՄՆ, 1994 թ.)
- 22:00 Ժամանակ
- 23:00 ԳԷՖ «Օտարը» (դերերում Յ. Սերիալ, Ս. Ուիլեր, Դ. Հեյր, ԱՄՆ, 1979 թ.)
- 01:05 Քիսմիտ

ՔՔ

- 9:00 Մուլսֆիլմ
- 9:05 ԳԷՖ երեխաների համար «Ես արդեն» (Ավստրալիա-ԱՄՆ)
- 10:30 ՔՔ-ի փոստը
- 11:00 Բարի լույս, երկիր
- 11:35 Հեռուստախաղ «Հայրուր մեկին»
- 12:20 Ինչից եզր ռեժիսոր
- 12:50 Սերիալ «Ընկերները»
- 13:25 Է. Ճանաչումներ
- 13:40 Ոսկե քանակ
- 14:00, 22:00 Լուրեր
- 14:20 Դասախոսություն
- 15:00 «Վիկտորիա» զինվորական երգի փառատուն
- 16:35 Մուլսերիալ «Թուն ու Ջերին»
- 17:05 Հեռուստախաղի հասուկ մասնական ստորաբաժանում
- 17:35 Հեռուստախաղի բաժանումում
- 18:05 Թոմ Կոու «Սուու լիմ»
- 18:55 Իմ ընտանիք
- 20:00 «Մանա, Բարբարան» վերադառնում է
- 20:55 «Անուրջ» երգ
- 22:45 Շաբաթվա ֆիլմը «Վաղորդական Սեյլովը» Բորիս Ելերսկովը, Լիլյուրայ Կարայենցովը «Քրեական Բառեր» ֆիլմում
- 00:25 Վերջին սեանս. քիլեր «Կարճագույն-2» (ԱՄՆ)
- 01:50 Քիսմիտ. աշխարհի առաջնություն կա նայ

20 փետրվար

- 10:05 Առաջին լուստ
- 10:15 Բարի
- 11:45 Շախմատ 64
- 12:00 Զինուժ
- 12:35 Սեր Լիանը
- 13:05 Մարդ և բնություն
- 14:00 ԳԷՖ «Կոմս Մոնտե Բիխսո»
- 17:00 Հանրապետության երգչուհի Սիլյանի Երվանդյանի
- 17:30 Կրկեսային ծագիչ
- 18:00 Արժան քանակ
- 18:30 Հայրուր
- 18:40 Իմ տուն
- 18:55 Երեք կամանգ
- 19:25 Երկիր ավելաց
- 20:00 Խոհարարական ժամ
- 20:30 Ամերիկայի կամեյադարան
- 21:00 Օրակարգ
- 21:40 Պրեմիերա
- 22:00 Մանուսկրիպտ
- 22:15 8 1/2 «Դաժան խաղեր»

Պրոմբես

- 11:05, 16:10, 19:20 Մուլսֆիլմ
- 11:20 Կինոնկար երեխաների համար «Երկարապարկային Պեյոն»
- 13:30 Բնագիտական Ավստրալիայի մաթեմատիկայի կենտրոնները
- 14:15 Լիանուսով մուլսֆիլմ «Բնիկ 2»
- 15:40 Դասախոսական ծրագրային ժամ
- 16:30 Պուլ-Պուլ
- 17:00 «Պրեմիերա» հեռուստաընկերությունը ներկայացնում է...
- 17:20 ԳԷՖ «Մեծ քույր»
- 18:55 Խճապար
- 19:30 «Սիլյանի» (Սիլյան)
- 20:05 Կուլիսների երեսուն
- 20:30 Լուրեր (տուներեն)
- 21:00 Սենյակ
- 21:35 ԳԷՖ «Բուժանոց»

Փ

- 11:00 Ինչպես հասնել կատարելության շնորհիվ Սինդի Կոուֆոլդի հետ
- 12:00 Տոմար
- 14:00 Մուլսֆիլմ
- 14:15 Հրատարակ
- 14:25 ԳԷՖ «Երկրայինները»
- 16:15 Հեռագիծ
- 17:05 Գիտախոս
- 17:30 Ի դեմք
- 18:00 Չղջիկ
- 18:25 ԳԷՖ «Ամերիկայի դասախոս»
- 20:35 Տեսաֆիլմ «Բո սոնի»
- 21:30 «600 սարի անց» ֆիլմաշարի «Սիլյանի մայրաքաղաքները»
- 22:00 Աստղաբեկ (տուներեն ծագիչ)
- 22:30 Ողջի Show
- 23:00 Յոթ և ութ լուսավազան վերլուծական ծագիչ
- 23:30 ԳԷՖ «Վանաձուլի եզրեր»

Պ

- 9:00 Լուրեր
- 9:10 Բանալային խառնուրդ
- 9:40 Դիտելի ալյուր «Գուֆին և իր քիմի»
- 10:10 Վաղորդական առաջ
- 11:00 Լուրեր
- 11:10 Կոլոնի «Անուրջ նորերը»
- 11:30 Բանի դեռ սանն են
- 12:00 Սերիալ «ԱՆՖ»
- 12:35 Առողջություն
- 13:00 ԳԷՖ «Նրանց միայն դեմով էին ճանաչում»
- 15:05 Ճանաչողական խառնուրդ
- 15:45 Մեկ գլուխգործոցի դասախոսություն
- 16:00 Լուրեր
- 16:10 Սերիալ «Լեոնցին»
- 17:00 Խելուներն ու խելացիները
- 17:25 Դիտելի ալյուր «101 դավաճանի մասին»
- 17:50 Դիտելի ալյուր «Վինի Թոմսի նոր արկածները»
- 18:15 Ինչպես և դա եղել
- 19:00 Լուրեր
- 19:10 Ծիծաղի համայնադասարան
- 19:45 ԳԷՖ «Կողմի տղան» (դերերում Մ. Գիբսոն, Ջ. Ֆոքսեր, ԱՄՆ, 1994 թ.)
- 22:00 Ժամանակ
- 23:00 ԳԷՖ «Օտարը» (դերերում Յ. Սերիալ, Ս. Ուիլեր, Դ. Հեյր, ԱՄՆ, 1979 թ.)
- 01:05 Քիսմիտ

ՔՔ

- 9:00 Մուլսֆիլմ
- 9:05 ԳԷՖ երեխաների համար «Ես արդեն» (Ավստրալիա-ԱՄՆ)
- 10:30 ՔՔ-ի փոստը
- 11:00 Բարի լույս, երկիր
- 11:35 Հեռուստախաղ «Հայրուր մեկին»
- 12:20 Ինչից եզր ռեժիսոր
- 12:50 Սերիալ «Ընկերները»
- 13:25 Է. Ճանաչումներ
- 13:40 Ոսկե քանակ
- 14:00, 22:00 Լուրեր
- 14:20 Դասախոսություն
- 15:00 «Վիկտորիա» զինվորական երգի փառատուն
- 16:35 Մուլսերիալ «Թուն ու Ջերին»
- 17:05 Հեռուստախաղի հասուկ մասնական ստորաբաժանում
- 17:35 Հեռուստախաղի բաժանումում
- 18:05 Թոմ Կոու «Սուու լիմ»
- 18:55 Իմ ընտանիք
- 20:00 «Մանա, Բարբարան» վերադառնում է
- 20:55 «Անուրջ» երգ
- 22:45 Շաբաթվա ֆիլմը «Վաղորդական Սեյլովը» Բորիս Ելերսկովը, Լիլյուրայ Կարայենցովը «Քրեական Բառեր» ֆիլմում
- 00:25 Վերջին սեանս. քիլեր «Կարճագույն-2» (ԱՄՆ)
- 01:50 Քիսմիտ. աշխարհի առաջնություն կա նայ

ANNOUNCEMENT OF FULBRIGHT AMERICAN STUDIES SUMMER INSTITUTE PROGRAMS 2000

The Bureau of Educational and Cultural Exchanges of the U.S. Department of State together with The United States Embassy in Armenia are pleased to announce the Fulbright American Studies Summer Institute Program 2000. The Fulbright American Studies Institutes are designed as rigorous six-week academic seminars whose immediate purpose is to enhance teaching about the United States in school, college and university classrooms abroad. This year nine summer institute programs are offered:

1. THE FOUNDATION OF U.S. FOREIGN POLICY
2. U.S. POLITICAL SYSTEM: ORIGIN, STRUCTURE AND CONTEMPORARY ISSUES
3. THE U.S. CONSTITUTION
4. REFORM IN AMERICAN HISTORY AND LAW
5. CULTURAL GEOGRAPHY OF THE U.S.: AMERICAN REGIONS
6. THE UNITED STATES THROUGH LITERATURE: CONTENT AND METHOD IN AMERICAN STUDIES
7. ROLLING ON THE RIVER: WATERWAYS TO DIVERSITY IN AMERICA
8. CONTEMPORARY AMERICAN LITERATURE
9. SECONDARY SCHOOL EDUCATORS

Eligibility: Applicants should be university faculty including teachers, trainers, department chairs, curriculum developers, textbook writers and scholars.

DEADLINE FOR SUBMISSION OF RESUMES IS FEBRUARY 29, 2000 (Please, indicate the program you are applying for on your resume.)

A short description of the programs is posted on the Embassy notice board. For detailed information about the programs, please contact Ms. Hasmik Mikayelyan at the U.S. Embassy in Armenia, ph. 52-16-11, 52-46-61, 52-98-25 ext.4491 E-mail: hbmyere@exchange.usia.gov Address: Baghramian Street 18, Yerevan

BSC Business Support Center
 Լուսնուկյան փ. 24-2, Երևան 375002. Հայաստան
 Հեռ.՝ 151934, 528279, 528654, 561064, 7182 (կառ.)
 bsc@amc, www.bsc.am

BUSINESS SUPPORT CENTER

BSC-ն և Կրթության զարգացման ակադեմիան (AED) կազմակերպում են գործարար դասընթաց էքսիտիվ ֆալոսում, սկսված 28-ից մարտի 11-ը հետևյալ թեմաներով՝ գործարար կառավարում, մարտնչիկ, հաշվադատական հիմունքներ, ֆինանսական կառավարում, հարկային օրենսդրություն, գործարարության իրավական կարգավորումը ՀՀ տարածքում, համակարգիչների կիրառում գործարարության մեջ և այլն:
 Սկսված 9-14-ը կկայանա ամփոփիչ սեմինար: Մասնակիցների գրանցումը՝ մինչև փետրվարի 21-ը:
 Մասնակիցներին կսրվեն վկայականներ:

ՀՀ սեփականաձևի ման նախարարության աշխատակիցները ցավակցում են Անդրանիկ Արզումանյանին՝ նրա սիրելի հոր՝
Ռոբերտ Արզումանյանի անժամանակ մահվան կաղաքցությամբ: